

Dyrighedens eller Domstolens Mellemkomst idømt ham en Mulet, hvormed Skovtyven fik Lov til at gaae. Jeg skal nu ikke anføre flere af disse Træl, skjøndt det nok var værd, at ogsaa de øvrige Træl, jeg er istand til at meddele, kom til Thingets Kundskab, men gaae over til i al Korthed at udtale mig om den almindelige Side af den foreliggende Sag. See vi den først fra den statsøconomiske Side, behøves der jo ikke mange Ord for at overtøye Enhver om, at det hverken kan være i den Enkeltes eller i det Heles Interesse, at det, en Mand tjener i sit Ansigtis Eved, skal gaae over i de store Hovedgaarderees Hænder. Med Hensyn til den politiske Side af Sagen skal jeg anføre, at en Mand, der tidligere har boet paa en Fæstegaard, men nu er Selveier, har fortalt mig, at i sine unge Dage, medens han endnu var hjemme i sin Fødeggaard, havde han ligesom nu stor Interesse af det politiske Liv og gav engang Møde i Svanderv, hvor der holdtes et politisk Møde; men han maatte bruge Natten for at gaae til og fra Mødet, for at det ikke skulde erfares af Nabberne eller af Noget, som kunde bringe det til Stainhuusbesidderen, at han havde været der. At Fæstevæsenet, som det er ordnet hos os, ikke kan bestaae med Frihedsbegrebet, er allerede i Grunden anerkjendt for et Par Hundrede Aar siden i England, idet det i den engelske bill of Rights af 1689 hedder, at de Gedsvorne, som dømme i Sager angaaende Statsforbrydelser, skulle være Selveiere. Det forekommer mig altsaa, at dette Fæstebaand hviler ikke alene som et haardt Tryk paa Fæsterne, men det hviler tungt paa Landet, og det vilde være sørgeligt, dersom Danmark, der roses for sin fulkeltige Forfatning, som nu næsten er 20 Aar gammel, endnu ret længe vilde udskyde denne Sag. Der er vel neppe noget Land i Europa — det skulde da være det uslyffelige Irland — hvor Fæstevæsenet staaer saa flet eller om muligt slettere end i Danmark. Men ogsaa fra England hører man Røster, som tale til Gavn for Fæstevæsenets Forbedring der, idet det nemlig hedder i et engelsk Blad, at „det er en naturrelig Nødvendighed, at Forholdet mellem Jorddrotterne og Fæsterne reguleres saaledes,

at Landgjælden sættes fast som en perpetueret Jordrente, for at Bonden iøvrigt kan beholde sit Arbeides Udbytte og opmuntres til paa saadanne indbydende Betingelser, ved Opdyrkingen af de store øde Landstrækninger at hæve disse ud fra Ufrugtbarheden.“ Af de tydske Stater, der ere blevne tilbage med Fæstevæsenet, er nok Mecklenburg-Schwerin den Stat, som har nolet længst. Men just der er der for nylig skeet saa store Fremfærd, at Danmark nu for Tiden staaer langt tilbage. Storbhertugen af Mecklenburg-Schwerin har nemlig under 16de November f. A. anordnet, at Bondernes Fæste ikke bør gives paa Tid, men i Form af arveligt Brug, at Fæstet bør give dem Frihed til fuld Raadighed over deres Gaarde, Udparcellering og Pantesætning, og i „Mecklenburger Anzeiger“ er der under 27de Januar d. A. kundgjort, at Bonderne ikke behøve paa engang at præstere Capitalen til Udløsning aldeles fra Jorddrotterne, men have Frihed til lidt efter lidt at afbetale Jorddrotternes Fordringer, hvilke blot som andre Byrder paa Bøndergaardene blive at indføre i Grund- og Hypothekbøgerne. See vi nu helt til Preussen, saa har paa den hannoveranske Landdag den Deputerede Benning med flere fra Provindsen Hannover under 28de Februar d. A. andraget paa, at der skete en Forandring i Jorddrotternes Forvaltning af Fæsterne, endsskjøndt Fæsteforholdet der er arveligt i Bondens Afkom, og den preussiske Regjering har lovet i næste Sessjon at fremlægge Lovudkast derom. Jeg finder, at dette er meget stærkt contrasterende imod det, vi hørte for af Danmarks høitærede Indenrigsminister. Den danske Indenrigsminister lod til ikke at ville have Noget med Fæstesagens Ordning at gjøre, og jeg maa derfor bede ham, om han da ikke kunde formaaes til at tage den preussiske Regjering til Mønster i den omtalte Henseende.

Tale: Den høitærede Indenrigsminister udtalte i den Erklæring, han meddeelte til det Indledningsforedrag, der er holdt af den ærede Forslagsstiller, at saafremt der skulde komme Klager tilstede fra Bedkommende, skulde han nok vise den størst mulige Paaseenhed i denne Sag. Jeg maa begynde med at erklære, at